

■ † Κυριακὴ Γ' Ματθαίου

Ὁφθαλμός - Νοῦς Σῶμα - Ψυχὴ*

Ἐάν σὺν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου « φωτεινὸν ἔσται· ἐάν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται» (Ματθ. ζ' 22, 23).

Ἐδῶ ὁ νοῦς ὀνομάζεται ὀφθαλμός καὶ ὀλόκληρη ἡ σύνθεσις τῆς ψυχῆς ὀνομάζεται σῶμα. Ἔτσι, ὅταν ὁ νοῦς εἶναι πονηρὸς, ἡ ψυχὴ εἶναι σκοτεινὴ.

Τί εἶναι ὁ ἀπλὸς νοῦς καὶ τὶ ὁ πονηρὸς;

■ **Ἀπλὸς νοῦς** εἶναι ἐκεῖνος ποὺ δέχεται τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, ὅπως εἶναι γραμμένος καὶ δὲν ἔχει καμμία ἀμφιβολία νὰ πεισθῆ πὼς ὅλα εἶναι ἔτσι, ὅπως γράφηκαν. Δὲν ἔχει καμμία ἀμφιταλάντευσι ἢ δισταγμὸ.

■ **Πονηρὸς νοῦς** εἶναι αὐτὸς ποὺ προσεγγίζει τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ μὲ πονηριά, μὲ μία περίτεχνη ἀμφισβήτησι καὶ προβληματισμὸ. Δὲν μπορεῖ νὰ πιστεύσῃ ἀμέσως, ἀλλὰ ἐρευνᾷ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ μὲ σοφιστεῖες. Προσεγγίζει τὸν λόγο ὄχι ὡς μαθητῆς, ἀλλ' ὡς δικαστῆς καὶ κριτῆς, γιὰ νὰ δοκιμάσῃ ὅσα ἀναφέρονται ἐκεῖ καὶ ἔπειτα νὰ τὰ χλευάσῃ ἢ νὰ πῆ μὲ ὑπεροψία: «Μάλιστα, δὲν εἶναι κακός».

Τέτοιος νοῦς δὲν ἔχει σταθερὴ πίστι, ἐπειδὴ εἶναι σαφές, πὼς δὲν πιστεύει στὸν λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ τρόπος ποὺ σκέπτεται εἶναι πάντα ἀσταθής. Σήμερα ἀκολουθεῖ τὸν ἕναν τρόπο καὶ αὐριο ἄλλον. Γι' αὐτὸ καὶ ἀμφιταλαντεύεται, ἔχει

σύγχυσι καὶ ἐρωτηματικὰ χωρὶς ἀπαντήσεις. Ὅλα εἶναι ἐκτὸς τόπου γι' αὐτὸν καὶ βαδίζει στὸ σκοτάδι, ψάχνεται συνέχεια.

Ὁ ἀπλὸς νοῦς τὰ βλέπει ὅλα καθαρά. Ὅλα γι' αὐτὸν ἔχουν συγκεκριμένο χαρακτῆρα, ἔχουν προσδιορισθῆ ἀπὸ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ καθένα ἔχει τὴν θέσι του καὶ γνωρίζει ἀκριβῶς πῶς νὰ συμπεριφερθῆ σὲ σχέσι μὲ τὰ πράγματα· βαδίζει σὲ ἀνοικτοὺς καὶ ἐλεύθερους δρόμους, μὲ ἀπόλυτη βεβαιότητα, ὅτι αὐτοὶ ὁδηγοῦν στὸν ἀληθινὸ προορισμό.

(*) Ὁσίου Θεοφάνους τοῦ Ἐγκλείστου, «Ὁ σωστικὸς χῶρος τῆς Ἐκκλησίας», τόμος Α', σελ. 216-217, ἐκδόσεις Πέτρου Μπότση, Ἀθήνα 2019.

• Ἐπιμέλ. ἡμετ.